

z dnia 19 kwietnia 2017 r.

w sprawie uchwalenia "Strategii rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki"

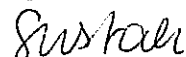
Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2016 roku poz. 446, poz. 1579, poz. 1948, Dz. U. z 2017 r. poz. 730) Rada Miejska w Koluszkach uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Strategię rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki”, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Koluszek.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Koluszkach

Anna Szostak

Załącznik do Uchwały Nr XXXII/69/2017
Rady Miejskiej w Koluszkach
z dnia 19 kwietnia 2017 r.

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki (Plan działania w zakresie rozwoju turystyki)

Koluszki, kwiecień 2017

Spis treści

Wstęp	4
Diagnoza	6
Charakterystyka Gminy Koluszki	6
Opis geograficzny	6
Rys historyczny	9
Cechy demograficzne Gminy Koluszki	9
Zasoby kulturowe	12
Instytucje kultury	12
Krajobraz kulturowy	12
Zasoby historyczne	13
Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomości	15
Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu	15
Zabytki ruchome	16
Zasoby przyrodnicze	18
Obecny stan zasobów i infrastruktury turystycznej	20
Analiza SWOT	22
Wnioski z analizy SWOT	23
Kierunki działań gminy w zakresie rozwoju turystyki	25
Cele rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki	29
Cel główny:	29
Cele operacyjne:	30
Planowane działania opierające się na potencjale i zasobach Gminy Koluszki	33
Rozwój infrastruktury komunikacyjnej służącej turystyce i rekreacji:	33
Odnowienie i zagospodarowanie na cele turystyczne wybranych obiektów:	34
Zachowanie i rozbudowa dotychczasowej infrastruktury turystycznej w szczególności:	34
Budowa nowych obiektów stanowiących bazę do rozwoju turystyki	35
Działania informacyjne i promocyjne:	35
Organizacja imprez wspierających turystykę, rekreację, sport i kulturę	35

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Wsparcie podmiotów prywatnych prowadzących działalność związaną z turystyką i generowaniem nowych miejsc pracy:.....	36
Działanie synergiczne podejmowane wspólnie z innymi podmiotami.....	36
Lista projektów potwierdzających spójność koncepcji i kreowania produktu turystycznego	37
Projekty zakończone:	37
Projekty w trakcie realizacji	40
Projekty planowane i będące w przygotowaniu:	40
Zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi	41
Dokumenty o zasięgu wojewódzkim w tym:	41
Dokumenty o zasięgu lokalnym	43

Wstęp

Turystyka jest jedną z dynamicznie rozwijających się działów gospodarki. Należy do obszaru usług silnie uzależnionych od stanu rozwoju i zamożności społeczeństwa. Wraz ze stopniowym zaspokajaniem podstawowych potrzeb bytowych (bezpieczeństwo, żywność, mieszkanie) wzrasta chęć korzystania z dodatkowych usług: kulturalnych, sportowych czy rekreacyjno – turystycznych.

Notowany w ostatnich latach w Polsce wzrost poziomu życia mieszkańców wynikający m. in. z rosnącej zamożności, udogodnień cywilizacyjnych, sprzyja zainteresowaniu turystyką. Staje się to nie tylko formą spędzania czasu wolnego, ale i modą kreowaną przez zainteresowane rozwojem turystyki środowiska. Należą do nich min. producenci sprzętu turystycznego, odzieży sportowej, biura podróży czy usługodawcy okotourystyczni.

Powstają nowe formy (odmiany) turystyki. Obok typowych wycieczek, rajdów czy wczasów rodzinnych pojawiły się i silnie rozwinęły np. turystyka rowerowa czy motocyklowa,

a w środowiskach wodniackich rejsy jachtowe czy spływy kajakowe.

Ciekawymi odmianami są różne formy turystyki tematycznej np.:

- kulinarna – dla amatorów kuchni i produktów regionalnych, krajowych, czy endemicznych;
- przyrodnicza - dla sympatyków nie tylko różnych gatunków fauny lub flory, ale całych środowisk czy ekosystemów;
- historyczna – dla miłośników przeszłości, polegająca na wędrówkach śladami znanych postaci, do miejsc wydarzeń np. militarnych czy zabytków historycznych, Często towarzyszy im aktywne uczestnictwo w wydarzeniach towarzyszących np. widowiska światło - dźwięk czy rekonstrukcje historyczne;
- artystyczna – polegająca na odwiedzaniu miejsc związanych z postaciami i miejscami z dziedziny sztuki. Uczestniczenie przy tej okazji w plenerach, warsztatach, wystawach, koncertach.

Pojawiające się zróżnicowanie rodzajów turystyki skutkują różnymi oczekiwaniami turystów, czyli potencjalnych klientów firm świadczących usługi turystyczne i okotourystyczne np. imprezy, noclegi, wyżywienie. Jest to więc nowa i stale rosnąca nisza rynkowa, która może posłużyć do rozwoju gospodarczego. Co ciekawe

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

nisza ta jest tym większa im mniejszy jest udział przemysłu i industrializacji w rozwoju danego obszaru. Nadaje się więc szczególnie do wykorzystania na terenach wiejskich lub miejsko-wiejskich. Warunek taki spełnia Gmina Koluszki, posiadając dodatkowo kilka (wymienionych dalej) atutów dla rozwoju turystyki.

Poniższe opracowanie służy określeniu szans i kierunków promowania turystyki dla rozwoju Koluszek i okolicy.

Diagnoza

Charakterystyka Gminy Koluszki

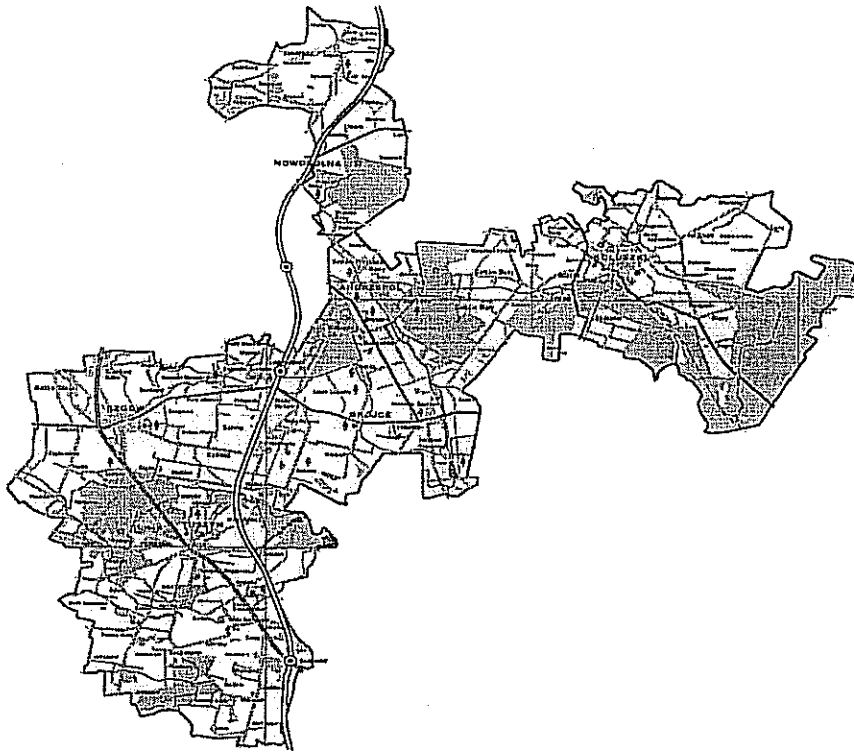
Opis geograficzny

Gmina Koluszki położona jest w środkowej części województwa łódzkiego, w powiecie łódzkim wschodnim, na wschód od miasta Łodzi, obejmując swoim obszarem powierzchnię 15 723 ha. Od północy graniczy z gminami Brzeziny i Rogów (powiat brzeziński), od północnego wschodu z gminą Jeżów (powiat brzeziński), od wschodu z gminami Żelechlinek i Budziszewice (powiat Tomaszów Mazowiecki), od południa z gminami Ujazd i Rokiciny (powiat Tomaszów Mazowiecki) od południowego zachodu z gminą Brójce, od zachodu z gminą Andrespol.

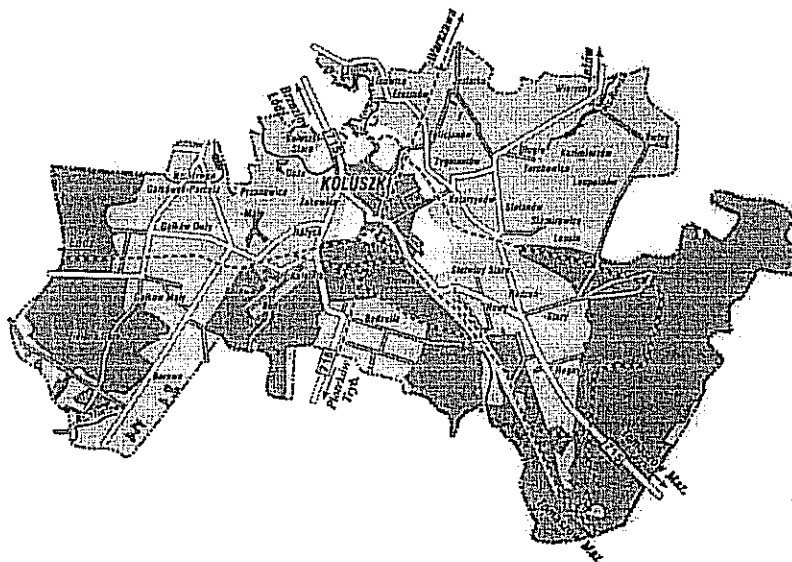
Pod względem położenia geograficznego gmina Koluszki znajduje się w Mezoregionie Wzniesień Łódzkich należącym do Wzniesień Południowo-Mazowieckich. Łączy łagodne równiny Niżu Środkowo-polskiego falistymi wyniesieniami Garbu Łódzkiego-pozostałością dawnych lodowców. Uroku całości dodaje malownicza dolina rzeki Mrogi rozcinająca tereny na północny zachód od miasta. Koluszki położone są między Wysoczyzną Rawską a wzniesieniami Garbu Łódzkiego, będącego pozostałością oddziaływania lodowców na tym terenie. Znajdująca się tutaj Dolina rzeki Mrogi, rozcina tereny na północny zachód od miasta.

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Powiat Łódzki Wschodni

Gmina Koluszki

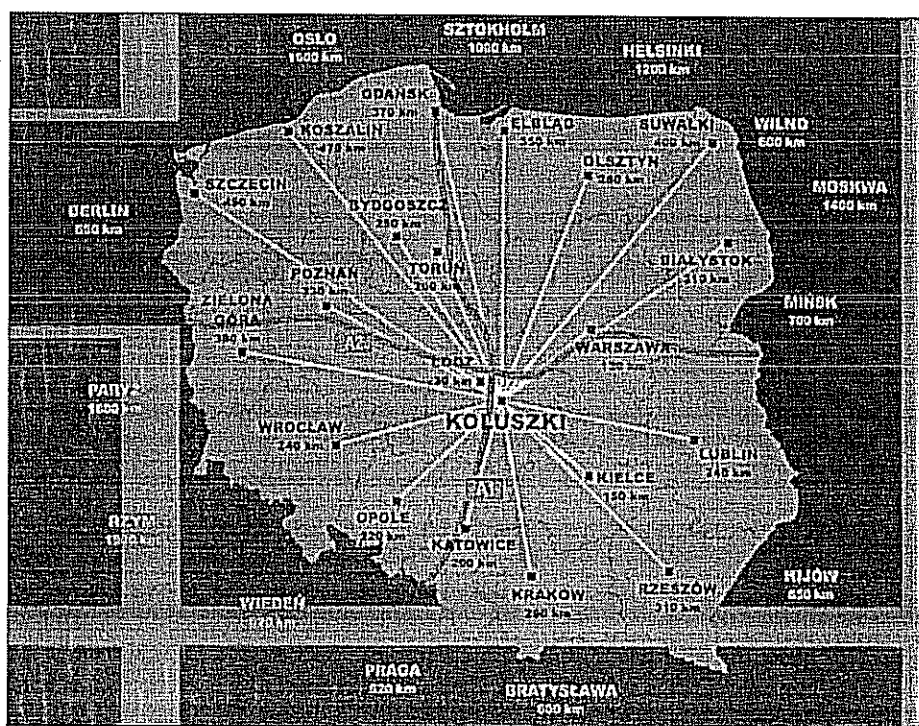
Gmina Koluszki położona jest w bliskiej odległości od wielkomiejskich ośrodków przemysłowych i regionalnych:

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

- 27 km od Łodzi,
- 41 km o Piotrkowa Trybunalskiego,
- 125 km od Warszawy,
- 33 km od Tomaszowa Mazowieckiego.

Gmina ma korzystne położenie komunikacyjne (jeden z największych w Polsce węzłów kolejowych). Miasto leży na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych Warszawa – Łódź, Warszawa - Katowice oraz Łódź – Tomaszów Mazowiecki – Radom.

Przez Koluszki prowadzą szlaki tranzytowe w kierunku Łodzi i Katowic. W odległości 25 km znajduje się skrzyżowanie autostrad A1 i A2, a w odległości 15 km wyjazd na autostradę A1. W kierunku Piotrkowa Trybunalskiego, zaledwie 35 km od centrum miasta Koluszek znajduje się „węzeł Moszczenica”, będący skrzyżowaniem drogi krajowej nr 8 oraz A1. Na terenie Gminy Koluszki znajduje się jeden z głównych węzłów kolejowych w kraju. Przez miasto Koluszki biegnie szybka kolej na linii Łódź-Warszawa. Koluszki położone są w odległości 30 km od stolicy województwa – Łodzi, gdzie znajduje się najbliższe lotnisko im. Władysława Reymonta (Lublinek), oraz w odległości 90 km od stołecznej Warszawy i międzynarodowego Portu Lotniczego im. Fryderyka Chopina (Okęcie).

Ważniejsze powiązania komunikacyjne Gminy Koluszki

Rys historyczny

Historia Koluszek sięga końca XIV wieku. Pierwsza wzmianka o nich pochodzi z 1399 roku, kiedy to Coluszcovice zostały zarejestrowane w Sądowych Księgach Brzezin. Na przełomie XIV i XV wieku przez Koluszki przechodził ważny szlak handlowy zwany bałtycko - ruskim, wiodący od Łęczycy, przez Brzeziny, Koluszki, Inowódz, Opoczno do Sandomierza.

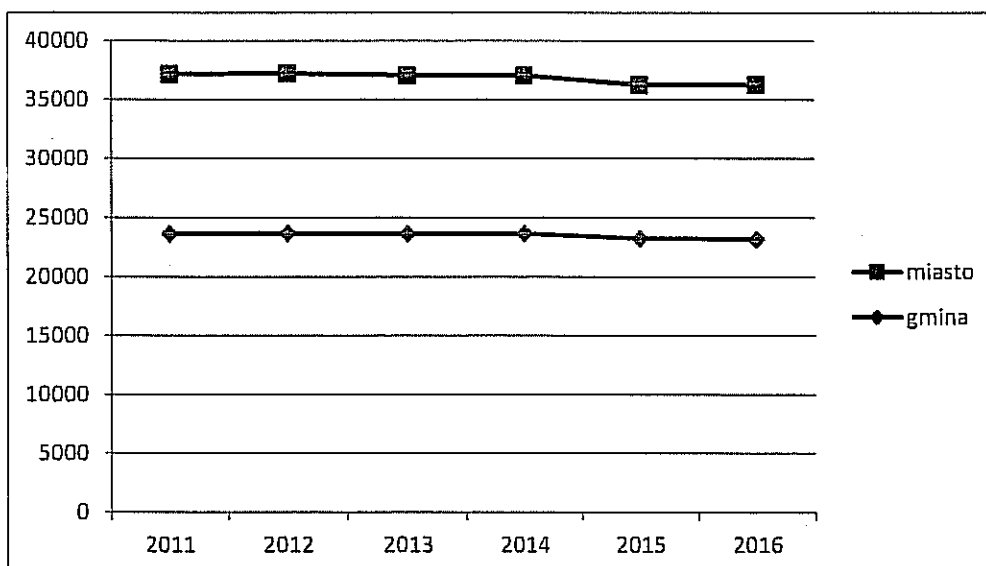
Więszego znaczenia Koluszki nabrały wraz z realizacją kolei Warszawsko - Wiedeńskiej w latach 1840 - 1846 r., kiedy to we wrześniu po trasie z Koluszek do Piotrkowa Trybunalskiego przejechał pierwszy pociąg. Z Koluszek także poprowadzono w listopadzie 1865 roku tor kolejowy łączący Łódź i z linią Warszawsko - Wiedeńską. Znaczenie koluszkowskiego węzła kolejowego wzrosło jeszcze bardziej w 1885 roku - po połączeniu Koluszek ze Skarżyskiem Kamienną przez Tomaszów Mazowiecki oraz po wybudowaniu linii kolejowej do Łodzi Kaliskiej i połączeniu jej z Pabianicami, Zduńską Wolą, Kaliszem i Poznaniem. Od tej pory po obu stronach linii kolejowej zaczęły rozwijać się osiedla mieszkaniowe. Początkowo rozwój miasta był chaotyczny - ulice nie miały uzbrojenia oraz utwardzonej nawierzchni. Jednak dobre połączenie komunikacyjne Koluszek z większymi ośrodkami miejskimi miało pozytywny wpływ na ich rozwój. Dla obsługi kolei wybudowano budynek stacji, wieżę ciśnień oraz towarzyszące im budynki ceglane, a także budynki mieszkalne - osiedle dla kolejarzy. Ulice Brzezińska i 3-Maja stały się najważniejszymi ulicami miejscowości. W rejonie dworca kolejowego wytworzyło się centrum Koluszek.

W skład gminy Koluszki wchodzi 35 miejscowości, skupionych w 25 sołectwach.

Cechy demograficzne Gminy Koluszki

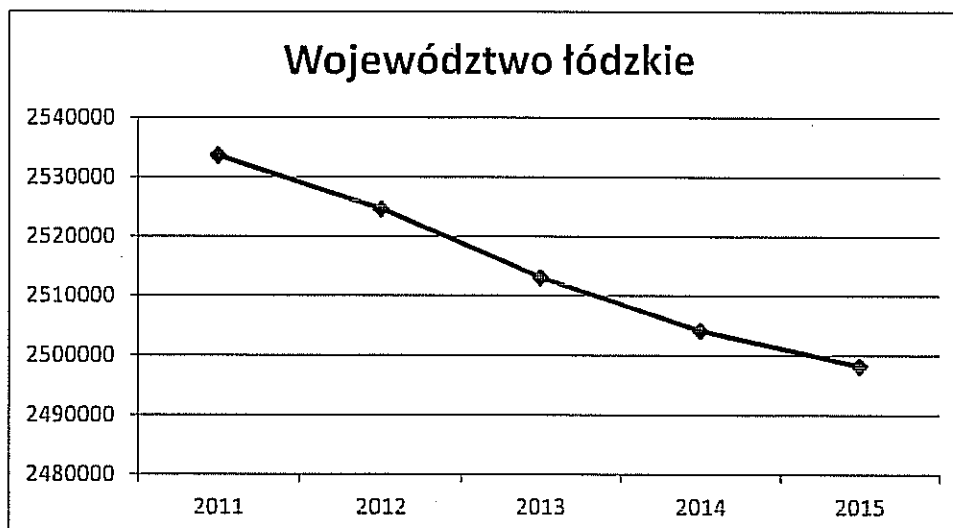
Gminę Koluszki zamieszkuje 23 194 mieszkańców (dane z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Koluszkach na dzień 05.05.2017 r.). Poniżej przedstawiono wykres prezentujący dane nt. populacji gminy i miasta w latach 2011-2016

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Wykres populacja gminy i miasta Koluszki w latach 2011-2016

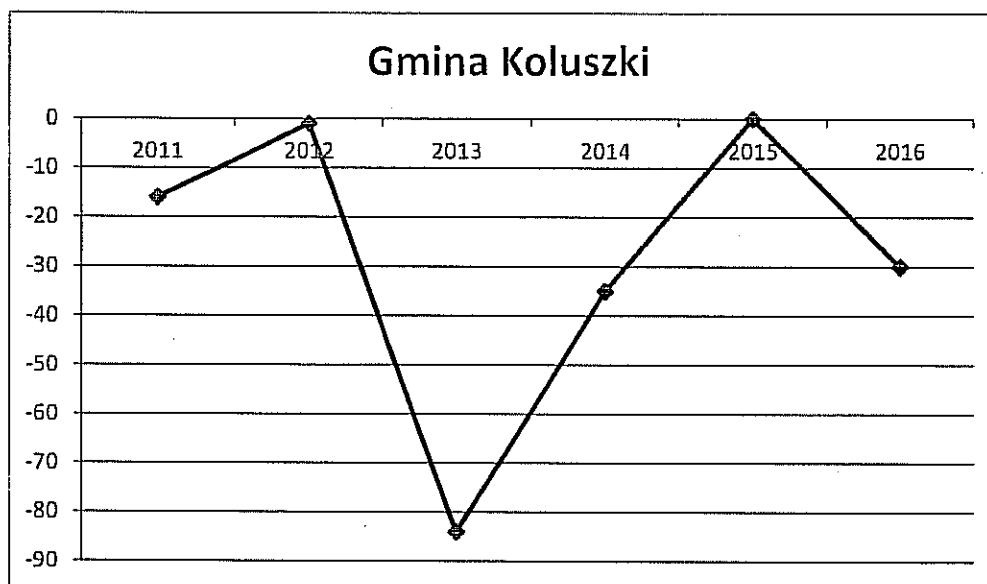
Tendencja dotycząca umiarkowanej stabilizacji liczby mieszkańców obszaru gminy stanowi przeciwieństwo trendu demograficznego województwa łódzkiego, którego wielkość populacji spada:

Wykres populacja województwa łódzkiego w latach 2011-2015

Jednym z kluczowych czynników kształtujących rozmiar populacji każdego obszaru jest przyrost naturalny. Poniżej przedstawiono w formie graficznej informacje nt. przyrostu naturalnego w gminie i mieście Koluszki.

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Wykres Przyrost naturalny w Gminie Koluszki w latach 2011-2016

Zasoby kulturowe

Instytucje kultury

Na terenie miasta funkcjonuje Miejski Ośrodek Kultury (MOK) prowadzący kino „Odeon”, oraz Miejska Biblioteka Publiczna im Władysława Strzemińskiego. W MOK obok kina funkcjonują sekcje: taneczna, muzyczna, plastyczna. Biblioteka prowadzi działalność czytelniczną i kulturalną. Funkcjonuje przy niej Akademia Wieku Dojrzałego. Corocznie na terenie Gminy organizowane są dwie duże imprezy kulturalne: Dni Koluszek i Święto Plonów. Oprócz tego organizowanych jest szereg pomniejszych imprez i festynów w innych miejscowościach na terenie gminy np. Dni Gałkówka. Na terenie gminy znajdują się także świetlice wiejskie, a w Gałkowie Dużym funkcjonuje także Muzeum Regionalne i Biblioteka. Funkcje kulturalne pełnią również formalne i nieformalne stowarzyszenia mieszkańców prowadzące np. zespoły amatorskie czy sportowe.

Krajobraz kulturowy

Obszar gminy Koluszki urozmaicają doliny rzek Mrogi, Piasecznicy-dopływu Pilicy i Rawki – dopływu Bzury. Teren lekko pagórkowaty, porośnięty dużymi połaciami lasów stwarza wiele możliwości czynnego wypoczynku i jest atrakcyjne szczególnie dla mieszkańców aglomeracji łódzkiej. Uroki takich miejscowości jak Gałków Mały, Kaletnik, Różyca, Borowia i Lisowice docenione zostały przez mieszkańców Łodzi. Powstaje tu coraz więcej działek rekreacyjnych i domów letniskowych. Duże powierzchnie lasów zajmują około 41 % ogólnej powierzchni gminy. Lasy te należą do Kompleksu Promocyjnego Lasów Spalsko-Rogowskich. Gmina ma charakter przemysłowo - rolniczy i taki też charakter ma jej krajobraz kulturowy.

W krajobrazie kulturowym miasta Koluszki, pełniące rolę ważnego w skali kraju węzła komunikacji kolejowej, szczególne znaczenie mają obiekty budownictwa z tym związane - zabudowa towarzysząca transportowi kolejowemu oraz XIX wieczna zabudowa mieszkaniowa dla pracowników kolei. Obiekty te, widoczne z trasy linii kolejowych, stanowiących ciągi odbioru krajobrazu kulturowego, są swoistą wizytówką miasta i powodują, że z takimi formami architektury miasto jest kojarzone.

Zasoby historyczne

Obiekty o walorach historycznych znajdują się w następujących miejscowościach: Będzelin, Borowa, Lisowice, Felicjanów, Gałków Duży, Przanowice, Stary Redzeń, Nowy Redzeń, Regny, Świny, Wierzchy, Żakowice.

Podane niżej informacje na temat poszczególnych miejscowości opracowano na podstawie Słownika geograficznego Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, (przy każdej z miejscowości podany jest tom Słownika oraz rok wydania).

Będzelin lub Bendzelin - wieś rządowa położona w powiecie brzezińskim, gm. Koluszki (dawniej gm. Mikołajów), należąca do parafii Nowe Chrusty (dawniej par. Łaznów). W Słowniku geograficznym... wieś opisana jest jako miejscowość leżąca wśród lasów, na lewo od linii kolei Warszawsko - wiedeńskiej, między stacjami Koluszki – Rokiciny. W 1827 r. wieś liczyła 34 domy i 204 mieszkańców. (Słownik geograficzny..., T. 1, 1880 r.)

Borowa – wieś i kol. w powiecie brzezińskim, gm. Gałków, parafia Restarzew (dawniej par. Gałkówek). Słownik geograficzny... mówi o niej jako wsi, która leży na wzgórzach wśród lasów na prawo od linii drogi żelaznej w odległości 5 wiorst od Rokicin. Należy do majoratu Gałkówek, gdzie „ziem włościańskich jest mórg 393, 59 domów i 625 mieszkańców”. (Słownik geograficzny ..., T. I, 1880 r.)

Felicjanów – kol. w powiecie brzezińskim, gm. Długie, dawniej należąca do par. Jeżów, obecnie należy do dwóch parafii w Koluszkach. W 1827 r. znajdowało się tam 19 domów, 125 mieszkańców, w l. 80 XIX w. znajdowały się tam 24 domy, 255 mieszkańców.

Długie - na dobra wsi składały się osady: Katarzynów, Felicjanów, Stefanów, Słotwiny, Zygmuntów, Jezioro, Lisowice, Kowalszczyzna. (Słownik geograficzny ..., T. II, 1881 r.). Jest to osada założona jako kolonia czynszowa w 1798 r. Na początku XIX w. Felicjanów zamieszkiwało 12 rodzin kolonistów niemieckich. Początkowo była to kolonia o typowo rolniczym charakterze, w miarę upływu czasu pojawili się tu również rzemieślnicy.

Gątków Duży - wieś donacyjna, w powiecie brzezińskim, gm. Gątkówek, parafia Gątków, leży przy drodze Brzeziny – Ujazd. Kościół parafialny erygowany w 1636 r. przez abp gnieźnieńskiego Jana Wężyka. Pierwotnie był to kościół drewniany wzniesiony przed 1616 r. rozebrany w 1633 r. Kolejny drewniany kościół przetrwał do 1873 r. Kościół znajdujący się we wsi obecnie powstał w latach 1873 – 1879, wzniesiony jest w stylu neoromańskim. Dobra majoratu Gątków (od 1845 r.) waz z kol. Gątkówek wynoszą 1640 mórg. (Słownik geograficzny ..., T. II, 1881 r.). Gątków Duży jest miejscowością, której historia sięga XII w. Założono wówczas osadę nad rzeką Mrogą przy trakcie wiodącym z Wolborza do Włocławka. Pierwsza wzmianka o miejscowości, pochodząca z XIII w., dotyczy wymiany wsi Będków, którą dostał książę Konrad Mazowiecki na wieś Gaucov (Gątków), którą przejął biskup kujawski Michał. Od momentu lokacji istniały dwie osady – mniejsza Gątkówek (ob. Gątkówek Parcela) oraz większa Gątków. Miejscowość rozwinęła się w XVI w. dzięki handlowi drewnem z pobliskich lasów. Właściciel osady – biskupi kujawscy założyli tu folwark, wokół którego rozwinęła się osada kmieca z 9 domami, dwiema karczmami i młynem. W okresie I wojny światowej w ramach „operacji łódzkiej”, na terenie Gątkowa odbyła się bitwa „pod brzezinaми”. W lesie Gątkowskim pochowanych jest 500 żołnierzy, a w pobliskiej Pustułce 3000 żołnierzy.

Lisowice – wieś nad Mrogą w powiecie brzezińskim, gm. Długie, par. Brzeziny. We wsi znajdowała się stacja drogi żelaznej Warszawsko - wiedeńskiej. Zachował się tu pałac, park i kaplica. Autor Słownika geograficznego... zauważa, że obfitość wody, las, malownicze położenie uczyniły to miejsce jedną z letnich siedzib dla mieszkańców pobliskich miast. Wzniesiono tu pewną liczbę domów letnich. W Lisowicach w końcu XIX w. znajdowało się 11 domów, zamieszkałych przez 170 mieszkańców. Gospodarzyli oni na 175 morgach włościańskich i 324 morgach dworskich. Lisowice do 1874 r. stanowiły dominium dóbr Długie. (Słownik geograficzny ..., T. V, 1884 r.)

Leosin – kolonia włościańska, w powiecie brzezińskim, gm. Długie, par. Świny (dawniej par. Jeżów). W 1827 r. na jej terenie znajdowało się 14 domów, w których mieszka 105 osób, gospodarujących na 280 morgach. (Słownik geograficzny ..., T. V, 1884 r.)

Przanowice – dawniej wieś podzielona w XIV w. na dwie części - Przanowice Wielkie i Przanowice Małe. Należały do nich folwark, trzy kolonie i osada nad rzeką Mrogą (jedna z kolonii to Kowalszczyzna), leżąca w powiecie brzezińskim, gm. Gątków, par.

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Kaletnik (dawniej par. Brzeziny) Wieś położona w bezpośrednim sąsiedztwie Koluszek. We wsi znajdowała się stacja drogi żelaznej Warszawsko – wiedeńskiej i dąbrowskiej. W XVI w. w osadzie były dwie części (Łaski w Lib. Ben. II, 400 zwie je Przanowice duplex).

Regny – kolonia i osada leśna w powiecie brzezińskim, gm. Mikołajewice, par. Budziszewice, stacja drogi żelaznej Warszawsko-wiedeńskiej. W 1827 r. we wsi było 6 domów i 48 mieszkańców. (Słownik geograficzny ..., T. IX, 1888 r.)

Redzeń – osada włościańska w powiecie brzezińskim, gm. Mikołajewice, par. Budziszewice. Na jej terenie znajduje się szkoła początkowa. W 1827 r. we wsi znajdowało się sześć domów i czterdziestu ośmiu mieszkańców, w 1888 r. domów było 51, mieszkańców 560, gospodarzących na 1210 morgach. (Słownik geograficzny ..., T. IX, 1888 r.)

Stotwiny lub Stotwina, lub Joanna - kolonia w powiecie brzezińskim, gm. Długie, par. Koluszki (dawniej par. Jeżów) Pod koniec XIX w. na terenie wsi znajdowało się jedenaście domów zamieszkałych przez 124 mieszkańców, gospodarzących na 225 morgach. Osada dwór ma 1 dom, 5 mieszkańców posiadają 8 mórg. Wchodzi ona w skład dóbr Długie. (Słownik geograficzny ..., T. X, 1889 r.)

Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomości

Na terenie gminy Koluszki wpisany do wojewódzkiego rejestru zabytków jest zespół dworsko - parkowy w Lisowicach na mocy wpisu do rejestru zabytków decyzją z dnia 30 maja 1967 r. Nr A/379/95.

Obiekty zabytkowe nieruchomości o najwyższym znaczeniu

Zespół dworsko-parkowy w Lisowicach. Dwór murowany, klasycystyczny pochodzi z przełomu XVIII/XIX wieków.

Na terenie miasta Koluszki znajduje się osiedle mieszkaniowe pracowników kolei. Jest to grupa jednopiętrowych domów ceglanych wraz z budynkami gospodarczymi. Dominantę całego założenia stanowi wieża ciśnień.

Na terenie gminy znajdują się cemtarze ewangelickie - pozostałość po osadnikach pochodzenia niemieckiego. Część z nich wymaga zwiększonej opieki, bowiem nie są użytkowane, zaniedbane, niekiedy nie posiadają nawet ogrodzenia, zaś ludność z okolicznych miejscowości niszczy zabytkową substancję, wykorzystując wtórnie elementy nagrobków.

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Lasy koluszkowskie stanowiły arenę działań wojennych, dlatego też znajduje się tam szereg miejsc poświęconych poległym żołnierzom: największą nekropolią żołnierską jest cmentarz w Gałkowie Małym, kryjący prochy poległych w czasie I i II wojny światowej.

Upamiętniono także martyrologię ludności cywilnej. Pomnik poświęcony ludności cywilnej znajduje się np. w Felicjanowie, gdzie oddano cześć zamordowanym pochodzenia żydowskiego.

Z racji warunków korzystnych dla rekreacji, jakie oferuje gmina, zachowało się wiele obiektów o charakterze letniskowym, zarówno drewnianych jak i murowanych. Wille letniskowe znajdują się m. in. w Kaletniku i Róży.

Do czasów obecnych przetrwała duża grupa wiejskich domów (najczęściej drewnianych), świadczących o jej charakterze rolniczym, zbudowanych pod koniec XIX lub na początku XX wieku. Domy takie występują w miejscowościach: Będzelin, Borowej, Przanowicach, Starym Redzeniu i innych. Najlepiej zachowany przykład zagrody wiejskiej z końca XIX w. stanowi dom w Leosinie (numer 12).

Niewielką grupę obiektów stanowi na terenie gminy zabytkowa architektura sakralna. Neogotyckie kościoły w Koluszkach i Gałkowie Dużym są jedynymi obiektami tego typu umieszczonymi w ewidencji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Łodzi. Na terenie przykościelnym w Gałkowie Dużym znajduje się interesujące lapidarium-pozostałości po cmentarzu przykościelnym.

Zabytki ruchome

Zabytki ruchome o charakterze sakralnym znajdują się w kościołach w Koluszkach i Gałkowie Dużym.

Kościół parafialny w Koluszkach posiada w swym wyposażeniu grupę obiektów wpisanych do ewidencji zabytków - ołtarz główny p.w. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny, ołtarz boczny p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy, ołtarz boczny p.w. św. Józefa, czy polichromowana ambona stanowią przykład snycerskiej sztuki neogotyku. Większość przedmiotów liturgicznych, jak np. krzyże, pacyfikały czy lichtarze wykonano w stylu eklektycznym. Na ścianach świątyni zachowało się marmurowe epitafium jednego z proboszczów oraz tablica jubileuszowa z pocz. XX wieku. Na uwagę zasługują również organy zbudowane w 1904 r.

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Najcenniejszym zabytkiem kościoła w Gałkowie Dużym jest manierystyczny tryptyk z XVII w. z umieszczonym w centralnej części obrazem Ukrzyżowania malowanym temperą na desce (obiekt wpisany do rejestru zabytków nr 10/1 z dnia 25.07.1970 r.). Do rejestru zabytków wpisano też krucyfiks z Grupą Ukrzyżowania (nr rej. 10/2-10/4) z połowy XVIII w., krucyfiks z XVII w. (nr rej. 10/5) i barokową monstrancję wieżyczkową z pocz. XVII w. (nr rej. 10/6). Zabytki te pochodzą zapewne z poprzedniego kościoła, który zastąpiła obecna budowla.

W ewidencji zabytków znajduje się neobarokowy ołtarz główny z obrazem Matki Boskiej z Dzieciątkiem, kilka obrazów ukazujących świętych, ambona, chrzcielnica krzyże liturgiczne (jeden pochodzący z warszawskiej wytwórni Norblina), oraz tablice epitafijne umieszczone na ścianach świątyni.

Kilka cennych nagrobków przetrwało na cmentarzach w Koluszkach i Gałkowie Dużym. Cmentarz koluszkowski założono na początku XX wieku. Z tego też okresu pochodzą wykonane z piaskowca nagrobki A. Pierzchlewicza, czy P.M. Szadkowskiego. Przykładami sztuki secesyjnej są nagrobki rodziny Sudelików i E. Biskupskiego. Na cmentarzu tym znajduje się także miejsce pamięci narodowej w postaci wspólnej mogiły partyzantów i ofiar terroru hitlerowskiego.

W Gałkowie Dużym znajduje się cmentarz parafialny, na którym szereg nagrobków pochodzi z początku XX w. lub końca XIX stulecia: jak nagrobki Wiśniewskich, czy grób ks. Piekarskiego. Na terenie po cmentarzu przykościelnym urządzono lapidarium, gdzie eksponowane są pozostałości nagrobków z okresu wcześniejszego.

Część wyposażenia dworu w Lisowicach została wpisana do rejestru zabytków pod numerem B/218/65 na mocy decyzji z dnia 27.09.1973 roku. Wpisem objęto neorokokowy piec kaflowy, sztukaterie w westybulu, hallu, salonie i jadalni. Sztukaterie te mają formy stiuków polichromowanych, złoconych, z elementami reliefów. Powstały pod koniec XIX w. Do najciekawszych elementów wyposażenia wnętrza należą też: boazeria w dawnej jadalni, eklektyczny piec kaflowy i mosiężny żyrandol z przetłumu XIX i XX w. Na uwagę zasługują również elementy kute, wykonane z żelaza: 4 latarnie z końca XIX w. i ozdobne kraty z przetłumu XIX i XX w.

Zasoby przyrodnicze

Gmina Koluszki charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu ukształtowaną przed ok. 140 tys. lat, w okresie zlodowacenia warciańskiego (środkowopolskiego). Część powierzchni obejmują niewysokie, faliste wzniesienia pokryte mozaiką kolorowych pól. Wraz z kierunkiem południowym teren staje się bardziej równinny, lekko falisty, z niewielkimi deniwelacjami, choć natrafimy tu na tzw. długie stoki pochodzenia denudacyjnego a w wielu miejscach rozciągają się wodnolodowcowe piaszczyste równiny. Cały obszar charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazu kulturowego, co stanowi niezmiernie ważny czynnik dla rozwoju turystyki oraz atrakcyjności szlaków.

Gmina Koluszki charakteryzuje się bardzo dużą lesistością – 41% całego obszaru. Do najważniejszych kompleksów leśnych należą: lasy pod Gałkowem, Będzelinem, Starym Redzeniem i Regnami. Zdecydowana większość drzewostanów została przekształcona w drodze gospodarki leśnej przez wprowadzenie sosny. Mimo, to zachowało się wiele płatów leśnych z drzewostanami zbliżonymi do naturalnych. Można do nich zaliczyć m.in. buczyny w okolicy Gałkowa, dąbrowy świetliste koło Redzenia oraz łęgi i niewielkie płaty bagiennych lasów olszowych rozwijające się wzdłuż dolin rzecznych, głównie Mrogi. Nawiązujące do ubogich postaci grądu lub boru mieszanego lasy sosnowo dębowe zachowały się w rozczłonkowanej postaci przede wszystkim na piaszczystych wzniesieniach morenowych i plejstocenijskich piaskach rzecznych. Lasy Państwowe opisywanego obszaru należą do Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasów Spalsko-Rogowskich”, jednego z 19 w Polsce.

Gmina dysponuje licznymi walorami przyrodniczymi. Na jej obszarze zlokalizowanych jest kilkadziesiąt drzew będących pomnikami przyrody, użytków ekologicznych oraz dwie ścieżki ekologiczno-edukacyjne w miejscowościach Będzelin i Różycza.

Ochronie podlegają:

- rzeka Mroga – odcinek 500m w miejscowości Lisowice,
- źródłowy odcinek (ca 2000m) rzeki Piasecznicy - od granicy z gminą Rokiciny do torów kolejowych PKP,
- rezerwat jodłowo-bukowy Gałków ,

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

- zespół pałacowo-parkowy w Lisowicach.

Na terenie Gminy Koluszki funkcjonują dwa rezerваты oraz dwa obszary Natura 2000 oraz pojedyncze drzewa pomnikowe.

W zakresie edukacji przyrodniczej o walorach turystycznych funkcjonują następujące obiekty:

Leśny Park Dendrologiczny;

Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna w Różycy;

Punkt edukacyjny „Kapliczka Św. Franciszka” w Będzelinie;

Szkolny punkt edukacyjny przy szkole podstawowej w Będzelinie;

Ścieżka edukacyjna Gałków;

Izba Edukacji Przyrodniczo-Leśnej przy siedzibie Nadleśnictwa Brzeziny w Kaletniku.

Obecny stan zasobów i infrastruktury turystycznej

Gmina Koluszki w powiązaniu z ościennymi jednostkami samorządu terytorialnego (JST) sukcesywnie buduje lokalną infrastrukturę turystyczną i rekreacyjną. Istnieją już na terenie gminy i sąsiednich JST 4 szlaki turystyczne pieszo – rowerowe wytyczone w ramach projektu „Muzeum w przestrzeni - wielokulturowe korzenie regionu łódzkiego”.

Szlak historyczny liczący 133 km łączy miejsca związane z militarną przeszłością ziemi łódzkiej. Są to w szczególności miejsca działań związanych z Pierwszą Wojną Światową, rozgrywających się w listopadzie 1914 roku między Koluszkami i Brzezunami - tak zwaną Operacją Łódzką.

Szlak przyrodniczy o długości 113 km biegnie w postaci pętli przez najcenniejsze i najbardziej atrakcyjne pod względem przyrodniczym obszary gmin: Brzeziny, Jeżów, Rogów i Koluszki np. Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich, Buczyna Gałkowska, Parowy Janinowskie.

Szlak kulturowy ma 102 km i prowadzi do najciekawszych miejsc związanych z rozwojem i zróżnicowaniem etnicznym okolic Koluszek i Brzeziny. Są to zabytkowe obiekty jak: kościoły, cmentarze, dwory, zabudowania świadczące o wielokulturowości tego obszaru.

Najkrótszy jest liczący 71 km szlak kulinarny, prowadzi do kilkudziesięciu miejsc, w których można zjeść tradycyjne polskie potrawy lub dania mające charakter regionalny. Szlak ten zaplanowano tak, aby uzupełniał sieć pozostałych szlaków.

Szlaki przystosowane są do ruchu pieszego i rowerowego. Do wszystkich ważniejszych obiektów dojechać można również samochodem. Przebieg każdej ze ścieżek oznaczony został osobnymi logotypami. Przy ważniejszych obiektach znajdują się dodatkowe tablice informacyjne i kierunkowe szeroko informujące o miejscu, w którym podróżnik się znajduje.

W ramach projektu obejmującego całe Województwo Łódzkie wytyczono przebiegający przez Gminę Koluszki szlak konny. Szlak jest najdłuższą trasą w Europie przeznaczoną do uprawiania turystyki konnej – jego długość to ponad 2000 km (rok 2014). Szlak powstał w ramach projektu „Turystyka w siodle – infrastruktura innowacyjnego i unikatowego produktu turystycznego”, którego

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

beneficjentem jest Województwo Łódzkie. Obok szlaków na terenie gminy istnieją dwie wspomniane wyżej ścieżki turystyczne. Brakuje wytyczonych i profesjonalnie urządzonych ścieżek rowerowych.

Infrastruktura opisanych wyżej szlaków jest w dobrym stanie, liczy nie więcej niż 6 lat i jest na bieżąco konserwowana. Należy zadawać sobie jednak sprawę, że jest jej zbyt mało dla wykreowania Gminy Koluszki jako miejsca rozpoznawalnego jako atrakcja turystyczna jak np. Uniejów, Tomaszów Mazowiecki czy Sulejów. Zaplanowane działania np. utworzenie ośrodka wypoczynkowo – rekreacyjnego w oparciu o zalew w Lisowicach będzie dużym krokiem w tym kierunku. W toku dotychczasowej współpracy z sąsiednimi JST udało się wypracować sieć powiązań i zasady współpracy w zakresie rozbudowy infrastruktury turystycznej. Dużą rolę odegrała tu współpraca przy realizacji wspólnych projektów w ramach Lokalnej Grupy Działania (LGD) „Mroga”.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Położenie w centralnej Polsce oraz bliskość dużych aglomeracji (Łódź, Warszawa). - Dogodne położenie komunikacyjne w sąsiedztwie przecięcia dróg krajowych i międzynarodowych A1 i A2 oraz szlaków kolejowych. - Rozwinięta sieć dróg. - Bardzo dobre połączenie kolejowe – węzeł Koluszki. - Tereny rekreacyjne, szlaki rowerowe, konne i piesze. - W sąsiedztwie Park Krajobrazowy Wzniesień Łódzkich, Obszary Chronionego Krajobrazu oraz czysta rzeka Mroga. - Rozległe tereny leśne, liczne źródła i pomniki przyrody. - Dobrze zachowane stare budynki, kościoły, pomniki, cmentarze, mogiły i kapliczki. - Unikalne w skali województwa osiedle kolejowe z wieżą ciśnień. - Walory historyczne jak Bitwa Łódzka czy postacie Wł. Strzebińskiego i K. Kobro. - Duża liczba zidentyfikowanych i wpisanych na Listę Produktów Tradycyjnego potraw kuchni regionalnej. - Aktywnie działające organizacje społeczne, w tym LGD „Mroga” - Grupy ludzi aktywnych i wykształconych, w tym członkowie stowarzyszeń oraz wiele osób 50+, gotowych do podjęcia działań na rzecz swojego regionu. - Czyste środowisko. - Brak dużych zakładów produkcyjnych. - Rozwinięta współpraca z sąsiednimi JST. - Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych krajowych i zagranicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - Brak powszechnie znanej na skalę kraju, „sztandarowej” atrakcji turystycznej kreującej markę i przyciągającej publiczność. - Brak instytucji wspierających organizacje społeczne. - Niewystarczająca aktywizacja osób bezrobotnych i niewiele instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości. - Brak zakładów pracy nastawionych na zatrudnianie nowych pracowników. - Brak miejsc noclegowych w różnych standardach dla turystów o zróżnicowanych oczekiwaniach. - Mała aktywność mieszkańców z terenu LGD. - Brak lidera wśród lokalnej społeczności do podejmowania działań na rzecz rozwoju ruchu turystycznego. - Słabo rozwinięta i niewystarczająca infrastruktura turystyczno-rekreacyjna. - Brak oferty, która uwzględniłaby ożywienie istniejących szlaków rowerowych, konnych i pieszych. - Słaba promocja gminy jako atrakcji turystycznej. - Niedostateczna oferta mająca wpływ na rozwój życia kulturalnego na obszarze LGD. - Brak markowego produktu turystycznego na obszarze gminy. - Brak kompleksowej strategii rozwoju gminy. - Brak instytucji koordynującej i wspierającej lokalny ruch turystyczny.

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Możliwości	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Bliskość rynków Łodzi i Warszawy jest szansą pozyskania odbiorców oferty turystycznej. – Możliwość wykorzystania posiadanych zasobów historycznych, przyrodniczych i kulturowych. – Możliwość zaangażowania środków zewnętrznych (w tym z UE) dla rozwoju gminy. – Wzrost zainteresowania mieszkańców dużych aglomeracji aktywną turystyką weekendową. – Wzrost zainteresowania lokalnymi produktami tradycyjnego pochodzenia. – Otwartość wielu mieszkańców i gotowość do zmian. 	<ul style="list-style-type: none"> – Niestabilność przepisów prawa. – Ograniczona możliwości pozyskania środków zewnętrznych na działania turystyczne przez organizacje społeczne. – Perspektywa wygaśnięcia dotacji z UE. – Niewystarczająca promocja istniejących zasobów obszaru gminy. – Trudności w zmianie postaw mieszkańców i pobudzenia ich do aktywnego udziału w realizacji działań prospołecznych. – Obawa przed zmianami wśród mieszkańców. – Konkurencja ze strony innych JST. – Odpływ turystów do innych miejscowości.

Wnioski z analizy SWOT

Powyższa analiza wskazuje na znaczne możliwości i zasoby posiadane przez Gminę Koluszki dla promocji i rozwoju turystyki na własnym terenie oraz wykorzystania tej gałęzi gospodarki do wzmocnienia potencjału gminy i zamożności mieszkańców. Są to jednak na razie główne potencjalne możliwości, którym towarzyszą znaczne zagrożenia i potrzeby.

Najważniejsze atuty Koluшек to bardzo korzystne położenie i skomunikowanie z dużymi ośrodkami miejskimi, duże zasoby przyrodnicze i historyczne, dobrze rozwinięta sieć instytucji kultury, umiejętność pozyskiwania środków zewnętrznych. Silnym atutem przydatnym w realizacji przedsięwzięć turystycznych jest również dotychczasowa współpraca z innymi JST pozwalająca wykorzystać efekt synergiczny.

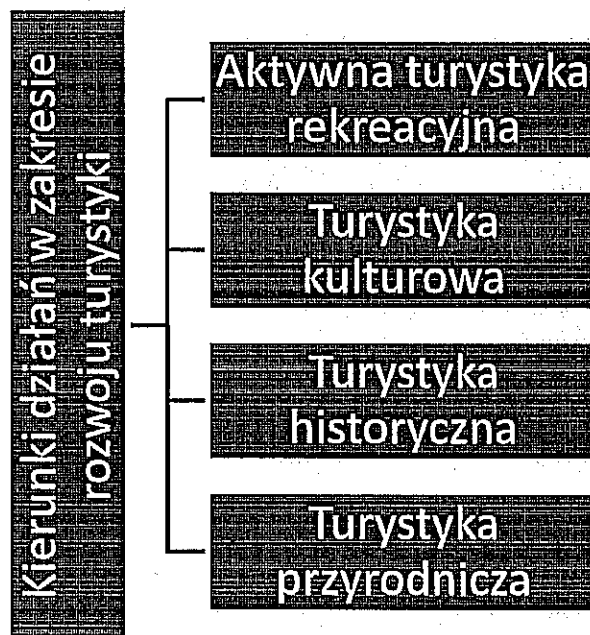
Do słabych stron należy zaliczyć: brak uznanej atrakcji turystycznej, brak bazy noclegowej, niewielki rozwój infrastruktury turystycznej i brak lidera odpowiedzialnego za rozwój turystyki.

Potencjalne możliwości (szczególnie dostępność środków unijnych i potencjał ludnościowy aglomeracji łódzkiej i warszawskiej) wskazują na duży potencjał i poważną szansę dla rozwoju gminy. Jest to jednak w tej chwili szansa i wymaga realnych działań w celu jej wykorzystania.

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Występujące zagrożenia mają w większości charakter potencjalny i ich występowanie nie powinno ograniczać skali podejmowanych działań.

Kierunki działań gminy w zakresie rozwoju turystyki

Przeprowadzona analiza wskazuje na kilka możliwych kierunków rozwijania gospodarki turystycznej. Wszystkie one wymagają jednak podjęcia działań zmierzających do powstania i wypromowania oferty turystycznej związanej z obszarem i walorami gminy.

Ze względu na brak, popularnej w skali kraju atrakcji turystycznej i szczątkową bazę lokalową nie jest możliwe rozwijanie w najbliższym czasie typowej turystyki wypoczynkowej, z długim okresem pobytu np. wczasów rodzinnych. Jednocześnie bardzo dobre skomunikowanie Koluszek wskazuje na realne możliwości rozwijania krótkookresowej turystyki rekreacyjnej lub tematycznej, skierowanej do osób aktywnych, szczególnie z dużych aglomeracji miejskich (Łódź, Warszawa). Możliwe są do eksploatacji następujące obszary działań:

1. **Aktywna turystyka rekreacyjna** połączona z krótkotrwałym pobytem tzw. turystyka weekendowa. np. wypady za miasto, wycieczki piesze, rowerowe, samochodowe do miejsc oddalonych o mniej niż 100 km od miejsca zamieszkania. Bazą do rozwoju takich działań powinien być obiekt wypoczynkowy oferujący szereg atrakcji dla całej rodziny np. ośrodek sportów wodnych dysponujący kąpieliskiem,

basenami, atrakcjami dla dzieci. Wyposażony w zaplecze higieniczne na wymaganym poziomie. Dodatkowo wymagane są powiązane z nim usługi kulinarne, rekreacyjne i noclegowe oraz odpowiednia ilość miejsc do parkowania. Usługi te powinny być domeną podmiotów prywatnych lub komercyjnych nastawionych na świadczeniu usług około turystycznych.

Takim miejscem na terenie Gminy Koluszki jest zalew w Lisowicach z ciekawym otoczeniem przyrodniczym i kulturowym. Urządzenie tam wodnego ośrodka rekreacji z dogodnym dojazdem od stron Brzezin i Koluszek pozwoli na uzyskanie głównej atrakcji przyciągającej turystów na teren gminy. Będzie to jednocześnie odtworzenie i wykorzystanie potencjału podupadłego ośrodka wypoczynkowego w Rochnie. Podobną rolę pełnią dla okolicznych JST np. Alpinarium i Arboretum w Rogowie, Dinopark w Kołacinku. Są to punkty, od których turyści zaczynają poznawanie terenu i jego eksploatacja turystyczną. Posiadanie takiej „centralnej” lub „głównej” atrakcji turystycznej jest warunkiem wymaganym dla dalszego promowania Gminy Koluszki jako miejsca atrakcyjnego do wypoczynku i dla wykorzystania innych rodzajów aktywności turystycznej.

2. Turystyka kulturowa, która wynika z unikatowego położenia kulturowego Koluszek (tzw. krzyżak kulturowy) na pograniczu tradycyjnych kultur ludowych: łowickiej, opoczyńskiej i podmiejskiej łódzkiej oraz spora ilość zachowanych pamiątek materialnych np. zabytkowe chaty i obejścia. Przykładem takiego wykorzystania walorów kultury ludowej jest skansen w Nagawakach w Gminie Dmosin.

Innym unikatowym motywem kulturowym związanym z Koluszkami są postacie i twórczość Władysława Strzemińskiego i Katarzyny Kobro. Wykorzystując kilkoletnią obecność tych artystów w mieście oraz zainteresowanie nimi można podjąć tworzenie produktów turystycznych (impres, szlaków, wystaw) we współpracy z Łodzią lub Województwem Łódzkim, które również doceniają te postacie. Wykorzystują ich motywy twórcze do promocji własnej, organizując eventy, czy nazywając Akademię Sztuk Pięknych imieniem Wł. Strzemińskiego.

Podstawą do rozwoju turystyki kulturowej o mogą być: istniejący szlak kulturowy, muzeum regionalne w Gałkowie Dużym, MOK w Koluszkach i Miejska Biblioteka Publiczna oraz pozostałości po Wł. Strzemińskim i K. Kobro np. pomnik Orła Białego.

Działania możliwe do przeprowadzenia w ramach rozwoju turystyki kulturowej:

- przeprowadzenie cyklicznego eventu o minimum regionalnym zasięgu (np. festiwal, jarmark) opartego na motywach ludowych np. przy okazji corocznego święta plonów. Impreza taka powinna być wpisana do wojewódzkiego lub krajowego kalendarze wydarzeń folklorystycznych. Powinna być przygotowana ze znacznym udziałem podmiotów komercyjnych oferujących przy tej okazji np. produkty spożywcze (ekologiczne lub regionalne), rękodzieło, wyroby artystyczne i użytkowe.

- przygotowanie ogólnodostępnej ekspozycji kopii prac lub dzieł inspirowanych twórczością Wł. Strzemińskiego i/lub K. Kobro. Może ona mieć formę stałej wystawy plenerowej np. w Parku Miejskim lub ścieżki turystycznej (spacerowej) na terenie miasta. Prace mogą mieć formę murali na ścianach bloków / kamienic lub dużych form przestrzennych. Projekt taki powinien być zrealizowany w porozumieniu z ASP w Łodzi. Uzupełnieniem ekspozycji może być cykliczny, tematyczny plener malarski (lub konkurs) i wystawa o zasięgu krajowym. Dobrą podstawą tego typu działań jest zainteresowanie postaciami Strzemińskiego i Kobro wywołane filmem fabularnym, bliskość ASP w Łodzi, zasoby lokalowe i kadrowe MOK i biblioteki.

- wykorzystanie tematu związków Koluszek z kinematografią np. filmy „Bał na dworcu w Koluszkach” czy „Pociąg”. Nie są to jednak związki znane i rozpoznawalne również dla samych mieszkańców Koluszek. Będą w związku z tym wymagały poważnych działań promocyjnych skierowanych również do mieszkańców miasta. Atutami takiego pomysłu są: lokalne środowisko filmowe, bliskość Muzeum Kinematografii i Szkoły Filmowej w Łodzi oraz popularność filmu jako nośnika kultury i rozrywki.

3. Turystyka historyczna, która związana jest głównie z wydarzeniami militarnymi XX wieku. Szczególnie istotne są tu działania militarne w końcu 1914 r. określane jako Bitwa lub Operacja Łódzka. Zasoby dotyczące turystyki historycznej to rozsiane na terenie na wschód od Łodzi pozostałości po walkach i cmentarze wojenne. Już teraz spina je w całość lokalny szlak historyczny. Jest on połączony z międzynarodowym szlakiem Frontu Wschodniego I Wojny Światowej. Istniejącym zasobem są również strona www.lodz1914.pl oraz sieć współpracy okolicznych JST związana na bazie turystyki historycznej. Szczególnie cenny jest atut synergii jaki osiągnąć można dzięki współpracy ościennych gmin i miasta Łódź. Za względu na

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

międzynarodowy charakter I Wojny Światowej do wykorzystania są również powiązania zagraniczne np. z Verdun.

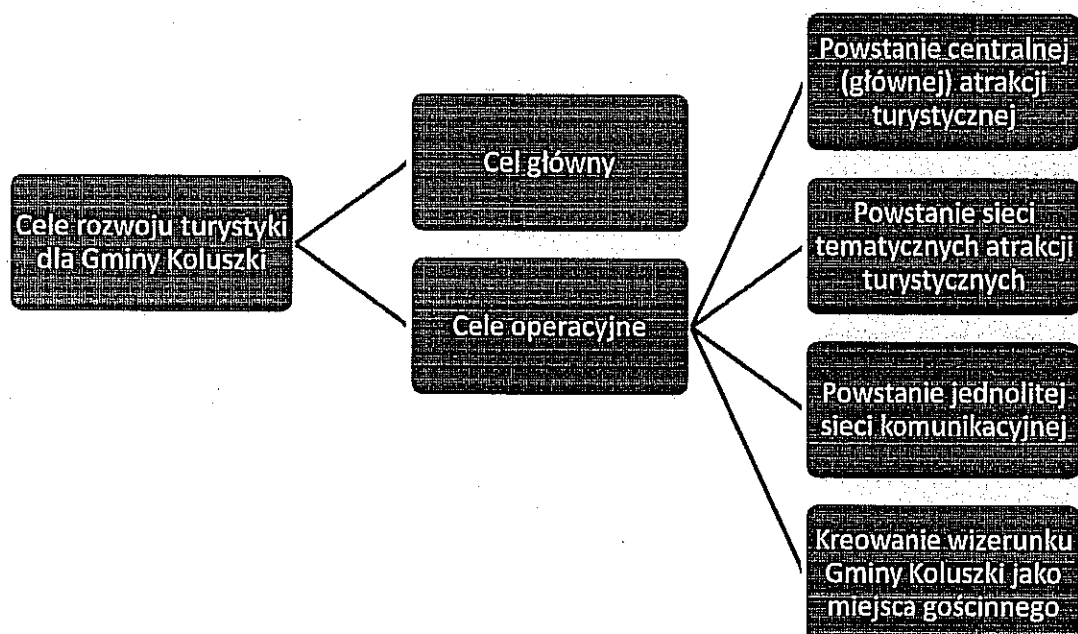
Działania możliwe do przeprowadzenia w ramach rozwoju turystyki historycznej:

- organizacja cyklicznych eventów np. rajdów, rekonstrukcji historycznych, biwaków skierowanych do całych rodzin i miłośników historii. Zasobami do tego są doświadczenia własne gminy i LGD Mroga;
- przygotowanie na terenie Koluszek, Gałkowa Dużego lub miejsca bitwy Łódzkiej ekspozycji militariów lub dioramy;
- wydanie informatora / przewodnika i mapy uwzględniającej wydarzenia i obszar Bitwy Łódzkiej;
- przygotowanie miejsca do działania grup rekonstrukcyjnych, strzelnicy, pola do rozgrywek paintball-a np. na terenach poprzemysłowych przewidzianych do rewitalizacji.

4. Turystyka przyrodnicza skierowana do miłośników przyrody, rodzin i grup zorganizowanych np. szkolnych. Podstawą do takich działań są duże i bardzo bogate zasoby leśne, edukacyjne punkty i ścieżki przyrodnicze oraz zaplecze edukacyjne Nadleśnictwa Brzeziny. Ze względu na dość pokaźną już bazę, jaką w całość spina lokalny szlak przyrodniczy wskazane są głównie działania zmierzające do racjonalnego udostępnienia turystom walorów przyrodniczych i ich promocja np.:

- budowa punktów edukacyjno - wypoczynkowych dla turystów,
- wydanie folderu promującego miejscowe zasoby przyrodnicze,
- współpraca w zakresie realizacji działań promocyjnych i wspólnych wydarzeń z Nadleśnictwem Brzeziny, kołami łowieckimi i Parkiem Krajobrazowym Wzniesień Łódzkich.

Cele rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Powyższe cztery rodzaje turystyki są możliwe do rozwijania na terenie Gminy Koluszki i sąsiednich JST. Wykorzystują już posiadane zasoby naturalne, historyczne, kulturowe i zaplecze stworzone w ostatnich latach. Ich uzupełnieniem i polem do działania dla podmiotów rynkowych może być również turystyka kulinarna i usługi okoturystyczne. Ten rozwój wymaga jednak konkretnych działań scalających rozproszone walory, (zarówno pod względem logistycznym jak i marketingowym) w jeden markowy produkt turystyczny kojarzony z Gminą Koluszki.

Działania te powinny mieć następujące cele:

Cel główny:

Rozwijanie markowego, kompleksowego produktu turystycznego opartego na turystyce krótkookresowej (weekendowej) jednoznacznie kojarzonego z Gminą Koluszki i jej hasłem „Koluszki zawsze w centrum”.

Cele operacyjne:

1. Powstanie centralnej (główniej) atrakcji turystycznej przyciągające turystów na teren gminy.

Powinien to być ośrodek o znaczeniu ponadlokalnym, a jego oferta powinna być łatwo dostępna przynajmniej dla mieszkańców Województwa Łódzkiego i aglomeracji warszawskiej. Przykładem takiej atrakcji, przyciągającej klientów ze znacznego obszaru są termy w Uniejowie. W warunkach Gminy Koluszki może to być rozbudowany ośrodek rekreacji wodnej w Lisowicach. Musi on jednak dysponować szeroką ofertą skierowaną do całych rodzin oraz bardzo dobrą infrastrukturą techniczną i parkingową. Wskazane jest również ograniczenie wpływu sezonowości jego działania w okresie jesienno zimowym np. urządzenie narciarskich tras biegowych.

2. Powstanie sieci tematycznych atrakcji turystycznych skierowanych do różnych grup odbiorców.

Powinna to być całościowa oferta powiązanych ze sobą atrakcji tematycznych (kulturalnych, przyrodniczych czy historycznych) pozwalająca turystom w satysfakcjonujący sposób spędzić minimum jeden cały dzień. Wykorzystywać powinna już istniejące zasoby inwestując w zastany potencjał, promując go i udostępniając turystom. Szczególną rolę w osiągnięciu tego celu mają działania rewitalizacyjne, które pozwalają nie tylko zachować czy odtworzyć walory turystyczne. Dodatkowym celem rewitalizacji jest zmiana ról wybranych obiektów lub obszarów np. dostosowanie ich do funkcji rekreacyjnych, usługowych czy handlowych. Można w ten sposób nie tylko odnowić substancję materialną, ale również nadać jej nowe funkcje i wzmocnić aktywność społeczną i gospodarczą.

3. Powstanie jednolitej sieci komunikacyjnej (pieszej, rowerowej, samochodowej) łączącej w wygodny sposób ważniejsze punkty komunikacyjne i poszczególne atrakcje turystyczne Gminy Koluszki i gmin ościennych.

Taka sieć komunikacyjna powinna zapewniać:

- szybki dostęp potencjalnych klientów do terenu miasta i gminy (koleją, pociągiem, rowerem) – komunikacja zewnętrzna;

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

- sieć wygodnych i bezpiecznych połączeń między atrakcjami wewnątrz gminy dedykowanych głównie dla ruchu rowerowego i pieszego - rozbudowana sieć ścieżek rowerowych i ciągów pieszo -rowerowych. Ciągi powinny być wyposażone w punkty odpoczynku przy ciekawszych turystycznie miejscach – komunikacja wewnętrzna;
- wygodny dojazd różnymi środkami od głównych punktów komunikacyjnych (stacje PKP, węzły drogowe) do ważniejszych atrakcji turystycznych – komunikacja wewnętrzna;
- możliwość korzystania z własnych lub miejscowych środków komunikacji (samochód, rower) np. minibusy, sieć rowerów miejskich dostępna również dla osób przyjezdnych – komunikacja wewnętrzna;
- możliwość swobodnego pozostawienia środka lokomocji (samochód, rower) w bezpośrednim sąsiedztwie punktów turystycznych: parkingi, miejsca postojowe, stojaki dla rowerów – komunikacja wewnętrzna;
- jednolite i czytelne oznakowanie ułatwiające poruszanie się po gminie osobom nieznanym terenu – ułatwienie komunikacji.
- łatwy dostęp do multimedialnej informacji o walorach turystycznych gminy np. aplikacje internetowe, cyfrowe punkty informacji turystycznej – ułatwienie dostępu do informacji.

4. Kreowanie wizerunku Gminy Koluszki jako miejsca gościnnego, dogodnego do korzystania ze zróżnicowanych produktów turystycznych opartych na aktywnej turystyce tematycznej.

Działania zmierzające do osiągnięcia tego celu powinny składać się na logiczną kampanię wizerunkową skierowaną do klientów zewnętrznych, ale również do mieszkańców gminy. Kampania taka powinna być spójna z innymi elementami promocji gminy i jej głównym hasłem. Może wzmacniać wydźwięk działań promujących Gminę Koluszki jako miejsce do inwestycji gospodarczych np. w podstrefie ekonomicznej czy jako miejsce do zamieszkania. Podejmowaniu takich decyzji sprzyja wizerunek miejsca atrakcyjnego również po względem wypoczynku.

W kampanii należy wykorzystywać głównie elementy i postacie najbardziej rozpoznawalne dla potencjalnych klientów. Dobrą praktyką jest włączenie się działania promocyjne jednostek o większym zasięgu np. województwa.

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Konkretne działania i projekty zmierzające do osiągnięcia w/w celów wskazano w rozdziale pt. „Planowane działania opierające się na potencjale i zasobach Gminy Koluszki”

Planowane działania opierające się na potencjale i zasobach Gminy Koluszki

Zaplanowane dla gminy działania zmierzające do rozwoju i promocji turystyki pogrupować można w kilka logicznie spójnych obszarów:

Rozwój infrastruktury komunikacyjnej służącej turystyce i rekreacji:

- budowa ścieżek rowerowych na terenie gminy łączących ważniejsze obiekty komunikacyjne i obiekty turystyczne;
- budowa ścieżek rowerowych wykraczających poza obszar gminy np. łączący Koluszki z Brzezunami i/lub Rogowem oraz poprzez inne JST w Łodzi;

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

- uruchomienie punktów (stacji) roweru miejskiego dostępnego dla mieszkańców i gości;
- zagospodarowanie na cele turystyczne okolicy dworców i przystanków kolejowych w Koluszkach, Gałkowie i Słotwinach.

Rewitalizacja i zagospodarowanie na cele turystyczne wybranych obiektów:

- rewitalizacja: centrum miasta z uwzględnieniem ulic Brzezińskiej i 3 Maja, Osiedla Kolejowego oraz obszaru po byłej cegielni;
- zagospodarowanie pozostałości na obszarze Bitwy Łódzkiej 1914 r. szczególnie w miejscowościach Gałków Mały i Borowa;
- zagospodarowanie na cele rekreacyjne obszaru wokół zalewu w Lisowicach na rzece Mrodze – budowa ośrodka rekreacji wodnej;
- rewitalizacja i zagospodarowanie terenu Parku Miejskiego;
- podniesienie estetyki pozostałych obszarów zieleni na terenie Gminy np. skwerów, pasa wzdłuż terenów kolejowych, parków osiedlowych, budowa Eko-parku na terenach przemysłowych.

Zachowanie i rozbudowa dotychczasowej infrastruktury turystycznej w szczególności:

- czterech szlaków tematycznych powstałych w ramach projektu „Muzeum w przestrzeni - wielokulturowe korzenie Regionu Łódzkiego”;
- dwóch ścieżek przyrodniczo – leśnych Będzelinie i Różycy;
- przystosowanie do racjonalnego wykorzystania turystycznego obszarów o walorach przyrodniczych w tym rezerwatów i obszarów Natura 2000;
- wytyczenie lokalnego kulturowego szlaku turystycznego związanego tematycznie z postaciami Władysław Strzemińskiego i Katarzyny Kobro. Wzbogacenie go o reprodukcje utworów tych artystów np. murale, otwartą galerię rzeźby (np. ławeczka Strzemińskiego) umiejscowionych w przestrzeni miasta lub na terenie Parku Miejskiego.
- budowa w wybranych punktach sieci miejsc odpoczynku - przystanków dla turystów rowerowych i pieszych wyposażonych w stojaki, wiaty, infrastrukturę sportową. Włączenie do tej sieci Hali Sportowej i klubów sportowych;

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Budowa nowych obiektów stanowiących bazę do rozwoju turystyki:

- budowa ośrodka rekreacyjnego wokół zalewu w Lisowicach;
- budowa minimum dwóch basenów pływackich (płytkiego i głębokiego);
- budowa parku miniatur obejmującego np. zabytki województwa łódzkiego.

Działania informacyjne i promocyjne:

- uruchomienie punktu informacji turystycznej przy jednej z instytucji miejskich;
- kontynuacja działania strony internetowej www.lodz1914.pl poświęconej Bitwie Łódzkiej;
- uruchomienie aktywnej strony poświęconej tematyce turystyki, sporty, rekreacji i kultury do strony www.koluszki.pl
- wydanie przewodnika i mapy turystycznej obejmujących min. obszar Gminy Koluszki;
- włączenie się w działania promocyjne o zasięgu ponadlokalnym np. inicjowane w skali LGD, powiatu lub województwa;

Organizacja imprez wspierających turystykę, rekreację, sport i kulturę:

- coroczna organizacja Dni Koluszek z udziałem podmiotów prywatnych jako sponsorów i jako firm oferujących produkty i usługi w czasie imprezy;
- coroczna organizacja Święta Plonów z udziałem podmiotów prywatnych jako sponsorów i jako firm oferujących produkty i usługi w czasie imprezy;
- cykliczna organizacja rekreacyjnej imprezy biegowej (biegi przełajowe) z wykorzystaniem szlaków powstającej infrastruktury turystycznej;
- organizacja periodycznych imprez artystycznych związanych z postaciami Strzemińskiego i Kobro;
- organizacja cyklicznych rekonstrukcji historycznych opartych na motywach Operacji Łódzkiej 1914 r.
- organizacja imprez promujących kulinarne i kulturowe walory regionu.

Wsparcie podmiotów prywatnych prowadzących działalność związaną z turystyką i generowaniem nowych miejsc pracy:

- uwzględnienie w dokumentach i planach strategicznych potrzeb podmiotów prywatnych np. miejsca na lokalizację punktów usługowych, gastronomicznych i handlowych z zarezerwowaniem przestrzeni parkingowej, stojaków na rowery itp.
- promowanie w wydawanych materiałach również lokalnych podmiotów gospodarczych działających w zakresie turystyki i rekreacji;
- promocja obszaru Koluszkowskiej Podstrefy Inwestycyjnej jako miejsca do prowadzenia działalności związanej z turystyką i rekreacją;
- prowadzenie Przez Biuro Obsługi Inwestora przy Urzędzie Miejskim w Koluszkach działań szkoleniowych i informacyjnych w zakresie możliwości podjęcia przedsięwzięć gospodarczych w zakresie turystyki i rekreacji z wykorzystaniem miejscowych zasobów.

Działanie synergiczne podejmowane wspólnie z innymi podmiotami:

- współpraca w ramach LGD w zakresie kreowania produktów turystycznych i powstawania firm oferujących szeroko rozumiane produkty i usługi turystyczne i rekreacyjne;
- współpraca z sąsiednimi JST i Województwem Łódzkim w zakresie budowy infrastruktury turystycznej np. ponadlokalnych szlaków turystycznych i promocji turystyki;
- współpraca z podmiotami komercyjnymi w obszarze turystyki np. sieci roweru miejskiego, komercyjnych wydarzeń kulturalnych lub sportowych.

Lista projektów potwierdzających spójność koncepcji i kreowania produktu turystycznego

Projekty zakończone:

Aktywizacja społeczno – zawodowa na terenie Gminy Koluszki - Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

Kształtowanie kluczowych kompetencji społecznych uczniów z Gminy Koluszki - Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

Metropolitarna Sieć Szerokopasmowego Dostępu do Internetu - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013

Remont budynku biblioteki i muzeum w Gałkowie Dużym - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Operacja Łódzka 1914 – szansa na aktywność, edukację i rozwój - Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

Renowacja zabytkowej kapliczki usytuowanej przy skrzyżowaniu ulic 11 Listopada i Wiadukt w Koluszkach – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Urządzenie boiska sportowego przy Zespole Szkół w Gałkowie Dużym – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Mundial 2010 - turniej halowej piłki nożnej dla drużyn amatorskich - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Wyposażenie placu zabaw na osiedlu Staromiejskie w Koluszkach - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Muzeum w przestrzenie wielokulturowe korzenie regionu łódzkiego - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013

Złote minuty - nauka i pomoc przedmedyczna mieszkańców Koluszek - Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu na terenie Gminy Koluszki - Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka na lata 2007 – 2013

Pracownia edukacji ekologicznej „Ekosystemy” w Gimnazjum nr 2 w Koluszkach – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Pracownia edukacji ekologicznej MROGA w Szkole Podstawowej nr 2 w Koluszkach – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Rewitalizacja Parku Miejskiego w Koluszkach - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Wyposażenie świetlicy wiejskiej w Regnach – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Wyposażenie świetlicy wiejskiej w Felicjanowie - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Koluszki zawsze w centrum - promocja marki Gminy Koluszki - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013

Utworzenie pracowni przyrodniczej EKO-LAB przy Zespole Szkół nr 1 w Koluszkach – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

EUROPEJSKIE KRAINY ogródek dydaktyczny przy Przedszkolu nr 2 w Koluszkach – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Utworzenie ogródka dydaktycznego OGRÓD ZMYŚLÓW przy Szkole Podstawowej w Różycy – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Promocja walorów lokalnych wśród mieszkańców Gminy Koluszki - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Wsparcie działalności Orkiestry Dętej przy OSP w Koluszkach - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Uzupełnienie wyposażenia placu zabaw zlokalizowanego w Parku Miejskim w Koluszkach - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Modernizacja strażnicy OSP Długie z przeznaczeniem na cele społeczne i kulturalne - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Plac zabaw w Redzeniu Nowym - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Termomoderniacja OSP Wierzchy - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Dożynki 2014 – Koluszki gminą z tradycjami - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Budowa placu zabaw wraz z elementami zagospodarowania terenu działki nr 235/4 we wsi Długie - Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013

Remont istniejącego boiska wielofunkcyjnego na działce nr 161/10 we wsi Różyca - Program Rozwoju

Uzbrojenie terenów łódzkiej specjalnej strefy ekonomicznej – podstrefy Koluszki - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013

Przebudowa drogi powiatowej nr 2918E – ul. 11 Listopada oraz drogi gminnej – ul. Sikorskiego w Koluszkach - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013

Nowa wiedza – nowa szansa – poprawa zdolności do zatrudnienia mieszkańców sołectwa Długie - - Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007-2013

Ekopracownia ODKRYECY PRYRODY w Szkole Podstawowej w Długiem – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Pielęgnacja drzew w Kaletniku – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Ogród zmysłów przy Szkole Podstawowej w Różyca – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

Ścieżka edukacyjna CZŁOWIEK I PRZYRODA w Różyca – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Projekty w trakcie realizacji:

Koluszki zawsze w centrum. Promocja gospodarcza Regionu Łódzkiego - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

Rozwój gospodarki turystycznej w miejscowości Lisowice gm. Koluszki - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

Rozbudowa drogi powiatowej 2911E w Gałkowie Małym o dodatkowy pas ruchu do ruchu rowerów i pieszych - projekt partnerski z powiatem Łódzkim Wschodnim

Projekty planowane i będące w przygotowaniu:

Inwentaryzacja i pielęgnacja pomników przyrody na terenie Gminy Koluszki – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi

Rowerowe Łódzkie (projekt partnerski) - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

Przywrócenie funkcji społeczno- gospodarczej zdegradowanych obszarów w mieście Koluszki poprzez ich kompleksową rewitalizację – Regionalny Program Operacyjny na lata 2014-2020 (w ramach ZIT)

Rozwój infrastruktury i atrakcyjności Gminy Koluszki - Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020

Podmioty komercyjne związane z usługami około turystycznymi:

- kilkanaście punktów gastronomicznych mogących świadczyć usługi dla turystów;
- biuro podróży specjalizujące się usługach pielgrzymkowych;
- kilkanaście podmiotów świadczących usługi noclegowe (nie hotelowe), w tym kwatery prywatne i gospodarstwa agroturystyczne;
- 3 przedsiębiorstwa świadczących usługi transportu publicznego osób na terenie Gminy Koluszki.

Zgodność Strategii z dokumentami strategicznymi

Niniejsze opracowanie i zawarte w nim projekty działań zgodne jest z szeregiem dokumentów o różnym zasięgu:

Dokumenty o zasięgu wojewódzkim w tym:

I. „Strategią Rozwoju Województwa Łódzkiego 2020” np.

1. Analiza SWOT w tym dokumencie w dziale 1. „Gospodarka i rynek pracy” jako szanse wymienia; „politykę UE ukierunkowaną na wykorzystanie potencjałów endogenicznych regionów” i „wzrost zainteresowania aktywnymi formami turystyki (turystyka weekendowa)” a jako atuty „walory przyrodniczo - kulturowe związane z dolinami rzek”. W dziale 2. Społeczeństwo i jakość życia wskazywana jest szansa „moda na zdrowy styl życia i dbałość o zdrowie” w dziale 3. „Przestrzeń i powiązania funkcjonalno-przestrzenne” - „wzrost zainteresowania turystyką kulturową” i atutu: „unikatowe XIX - wieczne dziedzictwo przemysłowe” i „cenne założenia urbanistyczne i ruralistyczne”.

2. W dziale „Główne wyzwania rozwojowe” (str. 74) punkt 9 Ochrona zasobów przyrodniczych” sformułowano w sposób następujący: „ochrona stanu i poprawa jakości środowiska przyrodniczego oraz racjonalne wykorzystanie jego zasobów i różnorodności kulturowej jako potencjału rozwojowego dla turystyki”.

3. Opisany na str. 88 Cel operacyjny 5 „Wysoki standard i dostęp do usług publicznych”, wśród strategicznych działań wymienia stępujące działanie 5.3. „Rozwój usług i poprawa dostępu do sektora kultury, sportu, turystyki i rekreacji,, i podpunkt 5.3.2. „Rozwój usług kultury, sportu, turystyki i rekreacji, m.in. poprzez: wspieranie tworzenia zintegrowanych produktów turystycznych, promocję istniejących produktów turystycznych, wspieranie szkoleń na rzecz podniesienia jakości świadczonych usług kultury, sportu, turystyki i rekreacji, stymulowanie działań w zakresie rozszerzenia oferty kulturalnej instytucji kultury, wspieranie wydarzeń kulturalnych o randze krajowej i międzynarodowe, wspieranie podnoszenia kompetencji kadr sektora kultury, sportu, turystyki i rekreacji, wspieranie tworzenia sieci współpracy podmiotów zaangażowanych w działania na rzecz rozwoju kultury”.

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

II. „Programem rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007 – 2020” np.

1. Celem nadrzędnym „Wykreowanie atrakcyjnego turystycznie wizerunku Regionu poprzez realizację kompleksowego zespołu działań organizacyjno-inwestycyjnych i promocyjnych”.

2. Priorytetami i celami (oraz opisanymi w nich działaniami) np.

a. cel strategiczny 1 „Rozwój produktów turystycznych wpływających na kształtowanie turystycznego wizerunku województwa łódzkiego”,

- cel operacyjny 1.1 „Rozwój nowych, markowych produktów turystycznych o wyraźnej zdolności kreowania wizerunku województwa”,

- cel operacyjny 1.2 „Zagospodarowanie atrakcji, rozbudowa istniejących produktów turystycznych oraz podnoszenie ich jakości”.

- cel operacyjny 1.3 „Rozwój lokalnych produktów turystycznych wspierających budowę wizerunku turystycznego województwa”

b. cel strategiczny 2 „Wzrost rozpoznawalności turystycznej województwa. Wypracowanie zasad spójnego i skutecznego marketingu turystycznego. Integracja działań informacyjno-promocyjnych.

- cel operacyjny 2.2 „Wdrożenie Wojewódzkiego Systemu Informacji Turystycznej (WSIT)”

c. cel strategiczny 3 „Przygotowanie społecznych podstaw do rozwoju turystyki w województwie łódzkim, w tym przygotowanie kadr dla turystyki, kształtowanie świadomych postaw społecznych oraz tworzenie podstaw współpracy i wsparcia dla turystyki”

- cel operacyjny 3.2 „Podnoszenie świadomości lokalnej tożsamości – kreowanie pozytywnych postaw wśród mieszkańców regionu, w tym również służb publicznych oraz pracowników obsługi turystów.

- cel operacyjny 3.3 „Stworzenie warunków współpracy dla grup interesu z obszaru turystyki”

d. cel strategiczny 4 „Kształtowanie przestrzeni turystycznej województwa do pełnienia funkcji turystycznych oraz rozwój infrastruktury turystycznej”

- cel operacyjny 4.1 Rozwój podstawowej infrastruktury turystycznej zgodnie z oczekiwaniami rynku odbiorców

- cel operacyjny 4.2 Kształtowanie i rozwój mikroprzestrzeni turystycznych oraz rozwój infrastruktury wspierającej budowę produktów turystycznych

Strategia rozwoju turystyki dla Gminy Koluszki

- cel operacyjny 4.3 Podniesienie dostępności komunikacyjnej województwa łódzkiego, w tym ułatwienie dostępu do atrakcji turystycznych.

Dokumenty o zasięgu lokalnym:

I. „Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność objęta Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020” LGD - Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mroga” np. celem ogólnym 2 „Zrównoważony rozwój obszaru LGD i wynikającymi z niego celami szczegółowymi”:

- cel szczegółowy 2.1. „Rozwój infrastruktury lokalnej”
- cel szczegółowy 2.2. „Wsparcie oddolnych inicjatyw lokalnych zachowujących dziedzictwo lokalne”
- cel szczegółowy 2.3. „Wzmocnienie kapitału społecznego poprzez rozwój aktywności, kompetencji i życia społeczno-kulturalnego mieszkańców”.

II. „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Koluszki” z lutego 2015 r., gdzie w rozdziale 12 „Plan rozwoju Gminy Koluszki (str. 58) określono: cel strategiczny IV. „Pielęgnacja kultury i dziedzictwa cywilizacyjnego oraz rozwój sportu, rekreacji i turystyki na terenie gminy Koluszki poprzez

- 1) zachowanie stanu dziedzictwa kulturowego i jego promocja w skali lokalnej;
- 2) inwestycje w dziedzinie sportu i turystyki”.

III. Planami rozwoju miejscowości i sołectw w Gminie Koluszki, gdzie uwzględniono zapisy dotyczące wykorzystania lokalnych walorów do rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej czy jako podstawy do świadczenia usług około turystycznych. Np. „Plan rozwija sołectwa Regny” gdzie w tym celu planuje się wykorzystać miejscową świetlicę, obszar byłej składnicy wojskowej z okresu II Rzeczypospolitej i tereny leśne.

